

σκήπτει κατὰ τῶν ἀγάμων καὶ κατὰ τοιοῦτον βαθμῶν, ὥστε δικαιοῦται πᾶς τις νὰ εἶπῃ καθ' ἑαυτὸν ὅτι δι' οὐδένα ἄλλον λόγον ὑπάρχουσιν ἔτι ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι ἀγαμοὶ καὶ ἐν χρεῖα, ἢ μόνον πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ἐπιβεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω καταδειχθέντων κινδύνων. Ὅπως δὴ ποτε ἡ ἀγαμία πρέπει ἐν ταῖς πεπολιτισμέναις χώραις νὰ θεωρεῖται ἀπλῶς ὡς τυχαῖόν τι καὶ ἔκτακτον φαινόμενον, ὡς παράβασις ἀσυγχώρητος τοῦ κανόνος.

Ὁ γάμος λοιπὸν συντείνει εἰς τὴν μακροβιότητα τῶν ἀνθρώπων, ὡς εἶδομεν. Ἀλλὰ πῶς ἐξηγεῖται τοῦτο;

Τὸ πρᾶγμα εἶνε λίαν πολύπλοκον καὶ ἴσως θὰ ἐνομιζέτο ἄφρον ὁ ἐπιχειρήσων νὰ το δεῖξη. Ὁ κ. Βερτιγιῶν ζητῶν μέσον ἐξηγήσεως, κατέφυγεν εἰς τὴν ἐν τῷ γάμῳ ἐπιλογὴν, ἀλλὰ μετὰ τινα σκέψιν ἀπέριψε τὸ μέσον τοῦτο· διότι νὰ μὲν ἐκ πρώτης ὄψεως νομίζει τις ὅτι οἱ εἰς γάμου κοινωνίαν ἐρχόμενοι φαίνονται ὡς εὐνοηθέντες ὑπὸ τῆς τύχης, τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἰσχύος, καὶ τούτου ἕνεκα βεβαίως ἀντέχουσιν εἰς τοὺς κόπους καὶ τὰς ἀσθενείας μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς οὗτος εἶνε ἀπατηλός· διότι οἱ ἰσχυρότεροι καὶ οἱ ὑγιέστεροι κατατάσσονται ἐν τῷ στρατῷ, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἀσθενέστεροι καὶ οἱ φιλάσθενοι μένοντες ἐν τῷ χωρίῳ συνάπτουσι γάμους. Ἀλλ' οὔτε οἱ πλουσιώτεροι νυμφεύονται ταχύτερον τῶν ἀπορωτέρων. Πλὴν δὲ τούτου μήπως οἱ ἐν χρεῖα οἵτινες ἔπρεπε νὰ εἶνε τὸ ἄμεσον προῖόν τῆς ἐπιλογῆς ταύτης, ἐὰν τοιαύτη τις ὑπῆρχε, μήπως, λέγομεν, οἱ ἐν χρεῖα δὲν ὑπόκεινται καὶ κατὰ μέγιστον βαθμῶν εἰς τὸν θάνατον, διὰ τῆς τάσεως αὐτῶν εἰς τὴν φρενοβλάβειαν, τὴν αὐτοκτονίαν κλπ. κλπ.;

Οὐχί. Προδηλότατα ἐὰν ὁ γάμος εἶνε πρόξενος τοσοῦτον ἐξαιρέτων ἀγαθῶν ὀφείλομεν νὰ ἀναζητήσωμεν αὐτὰ ἐν τῇ τάξει καὶ τῇ σωφροσύνῃ ἢ ἐπιβάλλει ὁ οἰκογενειακὸς βίος καὶ ἐν τῷ ἐξ αὐτοῦ γεννωμένῳ φυσικῷ ἐλέγχῳ μάλιστα δὲ πάντων ἐν ταῖς παντοδαύταις ἠθικαῖς σχέσεσι καὶ ὑποχρεώσεσιν αἵτινες ἐπιδρῶσι τοσοῦτον βλαθῶς ἐπὶ τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐγεννήθη ἵνα ζῇ μόνος καὶ ἔρημος. Ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ τὰ ὠθεῖ εἰς τὸν ἀπὸ κοινοῦ βίον, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ συμφέροντα αὐτοῦ καὶ αἱ ἀνάγκαι. Ἐὰν δὲ συμβᾷν τι ἀπρόοπτον τὸν στερήσῃ τῆς συντρόφου του, ἐὰν ἀναγκασθῇ νὰ μεταβάλῃ μέσον καὶ ἕξεις, πάσχει καὶ τήκεται ὑπὸ λύπης. Ἡ μήπως ἡ ἕξις δὲν εἶνε δευτέρα φύσις; Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐν χρεῖα εἴτε ἄνδρες εἴτε γυναῖκες εἶνε ἄνθρωποι ἐγκαταλελειμμένοι καὶ ἀποπεπλανημένοι, οὐδὲν ἄλλο ζητοῦντες ἢ τὴν ἐπάνοδον αὐτῶν εἰς τὴν κοινὴν ὁδόν. Ἐν πάσῃ δὲ περιστάσει τὸ ἠθικὸν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἡ θνησιμότης ἐπιτείνεται.

Πάντα δὲ ταῦτα συνέχονται· διότι οἱ ἐγγαμοὶ εἶνε ἀπηλλαγμένοι μυρίων κινδύνων καὶ ὑπερέχουσι κατὰ τε τὴν ἰσχὴν καὶ τὴν ὑγείαν. Δὲν ζῶσι πλέον χάριν ἑαυτῶν καὶ μόνων, ἀλλὰ χάριν τῶν οἰκείων καὶ χάριν τοῦ μέλλοντος. Ἡ ἐργασία αὐτῶν εἶνε ἰσρά, ἢ ὑπαρξίς των συνδεδεμένη πρὸς τὴν ὑπαρξίν τῆς οἰκογενείας, ἔχει τὴν ἀξίαν αὐτῆς καὶ προσέχει τις εἰς αὐτὴν καὶ ἀληθῶς δι' οἶον δῆποτέ τινα λόγον εἶνε διαρκής. Ὁ ἐν χρεῖα ἐνθυμεῖται τὸν τακτικὸν αὐτοῦ βίον καὶ τὸν ἐπιποθεῖ· καὶ ἐὰν μὲν ἀδυνατῇ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτόν, περιπλανᾷται ῥιψοκινδυνῶν καὶ ἡ θνησιμότης αὐτοῦ αὐξάνει. Ἐὰν δὲ τούναντίον ἐξαρτᾷται ἀφ' ἑαυτοῦ, σπεύδων συνάπτει δεῦτερον γάμον ὅστις τῷ ἀποδίδει τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐδαιμονίαν. Οὕτω πως ἐξηγούνται ἐν γένει καὶ αἱ θλιβεραὶ συνέπειαι τοῦ τε ἀγάμου βίου καὶ τοῦ ἐν χρεῖα καὶ ἡ σπουδὴ τῶν τελευταίων τούτων πρὸς συναφὴν νέας συζυγίας, ἧς τὰ ἀγαθὰ ἠδυνήθησαν ἤδη νὰ ἐκτιμήσασιν. Καὶ ὁ μὲν ἐν χρεῖα γινώσκει καὶ ὠφελεῖται ἐκ τῆς ἀποκτηθείσης πείρας, ὁ δὲ ἀγάμος ἀγνοῶν ἐπιμένει εἰς τὴν ἀγνοίαν του κινούμενος ὑπὸ δυσπιστίας, ὑπὸ ἀδρανεῖας ἢ οἴμοι! ὑπὸ φιλαυτίας. Τοιαύτη εἶνε ἀναμφιβόλως ἡ κυριωτάτη αἰτία τῶν ὑπὸ τῆς ἀπογραφικῆς ἀποκαλυπτομένων καὶ βεβαιουμένων γεγονότων.

Ὅπως δὴ ποτε αἱ αἰτίαι τῶν ποικίλων τούτων φαινομένων ἔχουσι φιλοσοφικὴν μόνον σημασίαν· τὰ πράγματα τούναντίον ἔχουσιν ἀναντιρρήτως ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν· ὅθεν δὲν δυνάμεθα ἀποχωρῶντως νὰ τα καταστήσωμεν φανερά. Προκειμένου λόγου περὶ γάμου μειδιάμα ἀνατέλλει ἐπὶ τὰ χεῖλη τοῦ ἀκούοντος· ἀλλ' ὁ ἐμβριθῶς ὄμως σκεπτόμενος ὀφείλει νὰ μὴ λησμονῇ ὅτι ὑπὸ τὸ εἰδύλλιον κρύπτεται πρόβλημα ἐκ τῶν μεγίστων τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Ὁ γάμος μὴκύνει λίαν τὸν βίον καὶ τὰς δυνάμεις τῆς χώρας. Αὐξάνει τὰ πλούτη τοῦ ἔθνους, ἀνυψοῖ τὸ διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα καὶ περιστέλλει τὴν πρὸς τὸ κακουργεῖν τάσιν.

Τὸ συμπέρασμα προκύπτει ἀφ' ἑαυτοῦ. Τῶν ἔθνων τὰ μᾶλλον εὐτυχεύοντα εἶνε τὰ ἔχοντα πλείονας ἐγγάμους καὶ ὀλιγωτέρους ἀγάμους καὶ χηρούοντας.

Ἐπιμύθιον: Χῆροι, χῆραι, ἀγαμοὶ μεριμνᾶτε περὶ τῆς πατρίδος, μεριμνᾶτε περὶ ὑμῶν αὐτῶν καὶ . . . νυμφεύσθε!

**

Γινώμει καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάρρασις Γ. Ζωχοῦ.]

163.

Ἄπειροι τρόποι τοῦ ζῆν, κατὰ τὰ φαινόμενα γελοῖοι, ἔχουσι κεκρυμμένους λόγους ὑπάρξεως, σοφωτάτους καὶ βασιμωτάτους.

164.

Ευκολώτερον δύναται τις νὰ φανῆ ἄξιός τῶν ἀξιωματῶν, ἂ δὲν ἔχει, ἢ τῶν ἀξιωματῶν, ἂ ἔχει.

165.

Τὰ προτερήματα ἡμῶν ἐπισύρουν τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων τὴν ὑπόληψιν, ὃ δὲ ἀγαθὸς ἡμῶν δαίμων τὴν τοῦ κοινοῦ.

166.

Ὁ κόσμος συχότερον ἀμείβει τὰς σκιὰς τῆς ἀρετῆς, σπανιώτερον δὲ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν.

167.

Ἵπὲρ τὴν ἐλευθεριότητα ἀντίκειται πρὸς τὴν οἰκονομίαν ἢ φιλαργυρίαν.

168.

Ἀπατηλὴ μὲν εἶναι ἡ ἐλπίς, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἄγει τὸν ἀνθρώπον πρὸς τοῦ βίου τὸ τέμα δι' ἀβρᾶς ὁδοῦ.

169.

Πολλάκις ὁ ἀνθρώπος ἐκπληροῖ τὸ καθῆκον αὐτοῦ ἐκ νωθρότητος καὶ δειλίας, ἅπας ὅμως ὁ περὶ τῆς ἐκπληρώσεως ταύτης ἔπαινος ἀποδίδεται εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἀγγλος διατρίβων ἐν ἐξοχῇ παρήγγειλεν ἡμέραν τινα εἰς τὸν ἡνίοχόν του νὰ πορευθῆ εἰς τὸ πλησίον χωρίον νὰγοράσῃ γάλα. Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἡνίοχου ὅτι τοῦτο εἶνε ἔργον τῶν ὑπηρετῶν

— Καὶ ποῖον εἶνε, παρακαλῶ, τὸ ἰδικόν σου ἔργον;

— Νὰ ζεύγω τοὺς ἵππους νὰ τοὺς περιποιοῦμαι καὶ νὰ ὀδηγῶ τὴν ἄμαξαν.

— Τότε λοιπόν, ζεῦξε τοὺς ἵππους, παράλαβε ἐν τῇ ἄμαξῇ ἓνα τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὀδήγησέ τον νὰγοράσῃ τὸ γάλα.

Δικηγόρος ἐλάλει περὶ Σκαμάνδρου καὶ Τρωϊκοῦ πολέμου κατὰ τινα ὑπόθεσιν, ἐν ἣ περὶ οὐδενὸς ἄλλου προέκειτο ἢ περὶ τινος μεσοτόχου μεταξὺ δύο ἀγρῶν. Ὁ συνήγορος τοῦ ἀντιδίκου ἀπεστόμωσε τὴν ἀρχαιομάθειαν τοῦ συναδέλφου του λέγων: Τὸ δικαστήριόν σας ὅμως, κύριοι δικασταί, θὰ παρατηρήσῃ ὅτι ὁ πελάτης μου δὲν ὀνομάζεται Σκαμάνδρος, ἀλλὰ Λορέντσος.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ ὑπηρεταί, οἱ θέλοντες νὰ διατηρήσωσι τὴν εὐνοίαν τοῦ αὐθέντου, ἀντὶ νὰ καταχρῶνται τῆς παρεχομένης εἰς αὐτοὺς εὐνοίας, πρέπει νὰ ἦνε τόσῳ μάλλον ἐπιφυλακτικοὶ ὅσῳ ὁ δεσπότης τῶν καθίσταται οἰκειότερος.

* * Ἐμακάρισα τὸν εὐρετὴν τῆς τυπογραφίας, ὡς ἐταλάμισα τοὺς ἡλιθίως μεταχειριζομένους τὸ θεῖον εὐρημα τοῦτο, χωρὶς νὰ τρέμωσι τὸν

δι' αὐτοῦ ἀπαθανατισμὸν τῆς μωρίας των. (Κοραῆς.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πόσον τιμῶνται αἱ γυναῖκες.—Ἐφημερίς τις ἀγγλικὴ λέγει ὅτι ἡ σωματεμπορία ἐξακολουθεῖ ὑπάρχουσα ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς μεταξὺ τοῦ κέντρου τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀραβίας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1876 ἀπεβιβάσθησαν εἰς Χοδεϊδάχ πλέον ἢ τρισχίλια δούλαι προερχόμεναι ἐξ Ἀφρικῆς.

Καὶ αἱ μὲν νεάνιδες τιμῶνται 100 μέχρι 150 πιάστρων (τὸ πιάστρον δύναται 5 ἕως 6 φράγκα), αἱ δὲ νεαρὰ Ἀθυσσινίδες, 200 μέχρι 300, οἱ παῖδες 50 μέχρι 100 καὶ οἱ ἄνδρες ὀλιγώτερον.

Ὡστε, ἐπιλέγει ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερίς, οἱ Ἀνατολίται μεγαστάνες δὲν εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ δαπανῶσι πολλὰ πρὸς πλουτισμὸν τῶν χρωματιστῶν χαρμελίων των.

Ἀγγλικὴ τις ἐφημερίς (Galignani's Messenger) ἐδημοσίευσεν τὰς ἐπομένους λεπτομερείας περὶ τῆς Βιβλικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐταιρίας. Αὕτη δαπανᾷ ἀδρότατα εἰς δωρεὰν διανομὴν θρησκευτικῶν βιβλίων. Πέρουσι δὲ κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις Παγκόσμιον Ἐθεσιν διένειμεν 400,000 ἀντιτύπων τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῆς Παλαιᾶς ἐν διαφόροις γλώσσαις. Κατὰ δὲ τὸν ῥωσικὸν καὶ τουρκικὸν πόλεμον, οὐ αἱ συνέπειαι δὲν ἔληξαν ἔτι, διενεμήθησαν εἰς τοὺς ῥώσους 300,000 ἀντίτυπα. Πράκτωρ δὲ τις ἀπῆλθεν εἰς Ἀφγανιστὰν κομιζὼν φορτίον ὅλον τοιοῦτων βιβλίων, ἵνα τα διανεῖμῃ καὶ εἰς τὰ δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα.

Ἐκ τῶν 36,896,000 Γάλλων 18,968,000 (ἧτοι 53 τ. 100) ἀσχολοῦνται περὶ τὴν γεωργίαν.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἡ μίμησις τῶν ἀδαμάντων τοσοῦτον ἐτελειοποιήθη, ὥστε τὴν σήμερον εἶνε δύσκολον καὶ εἰς τὸν μάλιστα ἡσυχημένον ὀφθαλμὸν νὰ ἀναγνωρίσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν γνήσιον ἀδάμαντα ἀπὸ τοῦ ψευδοῦς.

Ἴδου δὲ τρόπος ἀπλούστατος δι' οὗ ὁ ἀγοραστής—ὅστις συνήθως δὲν εἶνε καὶ ἔμπειρος γνώστης, δύναται νὰ διακρίνῃ τὴν λάμψιν τοῦ ἀδάμαντος ἀπὸ τῶν ἀπατηλῶν λάμψεων τοῦ ἀπλοῦ κρυστάλλου. Ἐμβαπτίζομεν τὴν λίθον εἰς ὕδωρ διαυγὲς καὶ ἐὰν μὲν αὕτη ἀπολέσῃ τι τῆς λάμψεως τῆς καὶ δὲν ἀκτινοβολῇ προδήλως εἶνε ψευδής. Ἐὰν δὲ τοῦναντίον φυλάττῃ ἀμετάβλητα ἐν τῷ ὕδατι τὰ λαμπρὰ φῶτα, ὁ ἀδάμας οὗτος ἔχει... καλὸν νερὸν ὡς λέγομεν, καὶ δύνασθε ἀφόβως νὰ λύσητε τὸ βαλάντιόν σας πρὸς ἀπόκτησιν αὐτοῦ.